

Suseł perełkowany - gatunek specjalnej troski

2021-06-09

Wszyscy już zauważyli, że wiosna wokół rozgościła się już na dobre. Szczególnie Ci, którzy wybrali się na upragnioną wycieczkę poza miasto, spostrzegli, że wraz ze wzrostem temperatury przyroda obudziła się z zimowego letargu. Świat roślin eksplodował pięknymi i soczystymi barwami, szczególnie wśród otaczających nas drzew, krzewów i roślin zielnych. Zwierzęta również skupiają naszą uwagę, szczególnie swoją wzmożoną aktywnością, między innymi przystępując do godów i dając przyrodzie następne pokolenia. Ptaki, praktycznie przez całe dni, umilają nam życie swym pięknym śpiewem.

Niestety nie wszystkie gatunki są w stanie przetrwać samodzielnie w obecnym środowisku. W związku z działalnością człowieka lub innymi negatywnymi trendami w funkcjonowaniu środowiska, dużo z nich wymaga stałej pomocy ze strony ludzi. W wielu przypadkach wystarcza jedynie ochrona prawna, monitoring, nadzór i ograniczanie negatywnego wpływu wynikającego z przekształcania środowiska naturalnego. Jednak w przyrodzie istnieje wiele gatunków, które bez ingerencji człowieka nie przetrwałyby nawet kilku sezonów. Zmiany w naturalnych siedliskach tych gatunków postępują tak szybko, że ich los bez prowadzenia zarówno pojedynczych, jak i cyklicznych działań ochrony czynnej, byłby przesądzony. Jednym z takich gatunków jest suseł perełkowany. Już sama nazwa gatunku wskazuje, że mamy do czynienia z „perłą” krajowej fauny, a właściwie nie tylko krajowej, również „uniijnej”, ponieważ polskie stanowiska tego gatunku są jedynymi w Unii Europejskiej. To właśnie na terenie Lubelszczyzny gatunek ten ma swoją zachodnią granicę zasięgu.

Zmiany, jakie nastąpiły na początku lat 90. ubiegłego wieku w polskim rolnictwie, polegały między innymi na likwidowaniu wielkoobszarowych pastwisk oraz ograniczaniu hodowli krów, owiec i kóz, co niestety wpłynęło negatywnie na liczebność susłów. Ilość kolonii zaczęła lawinowo maleć.

Nie tylko utrata siedlisk zaszkodziła susłom. W ostatniej dekadzie, równie negatywny wpływ na ten gatunek, mają zmiany klimatu. To właśnie powtarzające się coraz częściej lekkie i niestabilne zimy, prowadzące do zimowych wybudzeń susłów, powodują ich wymieranie.

W związku z zanikaniem kolonii zwartych tych gryzoni oraz ciągłym spadkiem liczebności w koloniach które jeszcze pozostały, ochrona prawna stała się dalece niewystarczająca. Głównym nurtem ochrony gatunku jest obecnie ochrona czynna. Działania te mają w szerokiej perspektywie doprowadzić do odtworzenia susłych kolonii.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie praktycznie od ponad dekady realizuje działania, które mają na celu szeroko rozumianą czynną ochronę polskiej populacji susłów perełkowanych. Należy również podkreślić, że czynna ochrona obiektów objętych powyższymi działaniami spowodowała praktycznie odtworzenie większości siedlisk zajmowanych przez kolonie zwarte tego gatunku, dając mu jednocześnie podstawę do przetrwania na faunistycznej mapie Polski.

Głównym kierunkiem realizowanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Lublinie działań jest przede wszystkim ochrona gatunku poprzez przywrócenie i utrzymanie naturalnych, a tym samym najbardziej optymalnych warunków siedliskowych. Największe i najbardziej wartościowe kolonie zasiedlają głównie różnej wielkości pastwiska, gdyż suseł, jako typowy wrzokowiec, preferuje tereny otwarte o stosunkowo niskiej roślinności.

W związku z powyższym od początku czerwca bieżącego roku rozpoczęto trzymiesięczny, interwencyjny i dotowany wypas stad krów oraz kóz na terenach obszarów Natura 2000: Suśle Wzgórza i Gliniska (rez. przyrody). Ponadto wyłoniono również wykonawców interwencyjnych koszeń planowanych na części obszarów, które zasiedlają susły perełkowane, m. in. obszarów Natura 2000: Pastwiska nad Huczwą i Hubale.

Wypas zwierząt gospodarskich na terenie pastwisk zasiedlanych przez susły perełkowane jest najskuteczniejszym zabiegiem, obok koszenia runi pastwiskowej, prowadzącym do utrzymania najkorzystniejszych dla susłów warunków siedliskowych. Zgryzanie roślinności, udeptywanie i organicznie nawożenie murawy zapobiega, tak niepożądaną tutaj, sukcesji i zmianom składu gatunkowego runi. To właśnie niska roślinność i odpowiedni skład gatunkowy murawy w obrębie „susłych” siedlisk pozwalają istnieć koloniom tych sympatycznych gryzoni.

Wypas to również ograniczenie presji drapieżników, szczególnie polujących na susły lisów, które są systematycznie płoszone w związku z przebywaniem na terenie obszaru stada i nadzorującego go pasterza.

Wszystkie prowadzone przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Lublinie zabiegi ochrony czynnej, realizowane są w ramach części projektu „Lubelska Natura 2000 – wdrażanie planów zadań ochronnych” POIS.02.04.00-00-0024/16, który jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 -2020.

Suseł perełkowany - gatunek specjalnej troski

